

סימן צג שיעור 1

טור יורה דעה הלכות תערובות סימן צח

והרמב"ן חילק היכא שמכירין האיסור ולא נתערב ממנו אלא צירו וטעמו כיון שמן הדין לא היה לנו לשער אלא בטעמו אלא שאין אנו יודעים כמה הוא בהא סמכינן אקפילא אף על פי שאין ס' כנגד גוף האיסור אבל בשגוף האיסור נתערב וצריכין לבטלו אז לא סמכינן אקפילא בבציר מס' אבל בס' מיהא שרי וא"צ לחזור אחר קפילא כלל.

בית יוסף יורה דעה סימן צח

ומ"ש רבינו בשם הרמב"ן ז"ל (חולין צח. ד"ה כל איסורין שבתורה) **כן דעת הרשב"א** (תוה"א ב"ד ש"א טז.) **והר"ן ז"ל** (שם) ונראה מדברי הר"ן שאף על פי שנתערב ונמחה קצת מגוף האיסור אם אין אנו יודעים שיעור מה נמחה ממנו סמכינן אקפילא אפילו בבציר מששים שמאחר שאנו משערין בכל האיסור משום דלא ידעינן כמה אתמחי מיניה כי איכא קפילא ואמר לן שאין בה טעם בשר סמכינן עליה דמאי דאתמחי

שיעור צג 1

קדרה בת יומא

חולין צז. תניא, קדרה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב, ואם בשל בנותן טעם.

רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ט הלכה יא: קדרה שבשל בה בשר לא יבשל בה חלב, ואם בשל בנותן טעם.

תורת הבית הארוך בית ד שער אבית (א ע"ד): והדין כך הוא באמת, דכל היכא דלא ידעי מאי דנפק מיניה, אי איכא קפילא וטעמיה וליכא טעמא אף על גב דליכא ששים בדידיה מותר, דכיון דליכא טעמא מידע ידעי דלא נפק מיניה טפי מאחד בששים שבהיתר, והוא שלא נמחה שם גופו של איסור. **אבל ליכא קפילא בכולה קדירה משערין**, דמאי דנפק מיניה לא ידעינן. (כוונתו לדחות אלה הסוברים שצריך ששים כנגד מאי דנפיק מיניה שהביאו ראיה מכאן שהוא בטעמא משמע שלא צריך ששים. ועל זה דוחה שאם הגוי אומר שאין טעם יודעים אנו שלא יצא יותר משישים, אבל אם אין קפילא יש לשער כנגד כל הקדרה שאין יודעים כמה יצא. עיין שם במקור).

סימן צג סעיף א: קדירה שבשל בה בשר, לא יבשל בה חלב. **ואם בישל בה בתוך מעת לעת, אסור בנותן טעם.** (וצריך לשער נגד כל הקדירה).

ש"ך א: אסור בנותן טעם. כלומר יטעמנו קפילא אם יש בו טעם וכדלעיל ר"ס צ"ב

וצ"ח וכ"כ ב"י, והרב אזיל לטעמי שכתב שם דאין נוהגים לסמוך אטעימת עובד כוכבים, לכך כתב וצריך לשער נגד כל הקדרה. ואף על גב דמשמע בכמה דוכתי דאין מה שבתוך הכלי ששים כנגד כל הכלי, י"ל דאה"נ קאמר שצריך לשער נגד כל הקדרה ולפיכך התבשיל אסור, א"נ משכחת לפעמים שיהא רוחב הקדרה גדול כ"כ שיחזיק מים שיהיו ששים נגדו כגון שנחשתה דק ורחבה גדול, וכמ"ש ב"י.

ומ"מ הא דצריך לשער נגד כל הקדרה היינו בקדרה ישנה דלא ידעינן כמה בלע, אבל אי ידעינן כמה בלע א"צ לשער אלא כנגד הבלוע בו וכדלקמן צ"ד ס"ו וכמה דוכתי, וכן אפי"ה היא ישנה ולא ידעינן כמה בלע אלא דיודע כמה בשלו בה תוך מע"ל מבישול חלב זה, דמה שבשלו בו קודם מע"ל נותן טעם לפגם הוא, אפילו בישלו בו בשר תוך מע"ל מבישול הבשר הראשון א"צ ששים אלא נגד הבשר השני ודוק. וכ"פ הפר"ח א והז"צ ד.

כה"ח א: ומיהו כבר כתבנו בסי' צ"ב או' ב' דעכשיו המנהג דאין סומכים אטעימת קפילא אלא משערין הכל בסי'.

הליכות עולם ח"ז עמ' סב: המנהג כיום שאין סומכים על טעימת גוי כלל. אבל אם יש הפסד מרובה, ונראה לנו שהאיסור כחוש ואין בתערובתו כדי נתינת טעם, יכולים לסמוך על עיקר הדין ולהטעימו לגוי מסיח לפי תומו, ואם אמר בהחלט שאין באיסור כדי נתינת טעם סומכים עליו ומתירים את התבשיל.

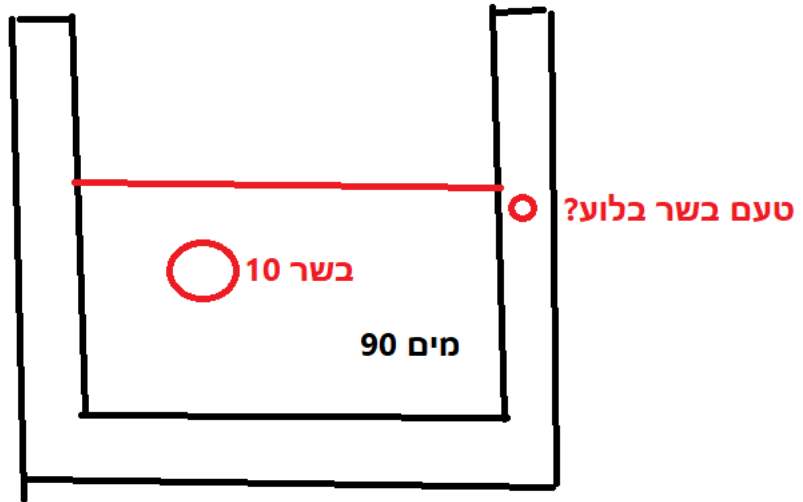
✓ משערין לפי שיעור המדומע

משנה מסכת תרומות פרק ה משנה ו: סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעו, ונפל מן המדומע למקום אחר, רבי אליעזר אומר מדמעת כתרומה ודאי, וחכ"א אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון, ואין המחומץ מחמיץ אלא לפי חשבון, ואין המים שאובים פוסלים את המקוה אלא לפי חשבון.

ברטנורא: אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון - לפי מה שיש תרומה בסאה זו של דימוע בעינן

מאה מן החולין, ולא בעינן מאה סאין כנגד כל אותה סאה של דימוע, שאינה נחשבת כולה תרומה לאסור חולין שניים.

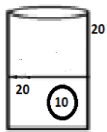
חוות דעת חידושים צג, א: ... ואם נשתמש בו כזית בשר עם מים, אין צריך לשער נגד כל הכזית, רק לפי שיעור המדומע במים.

בישל 10 כזיתים של בשר בתוך 90 כזיתים של מים. נפח גוף הקדירה לאחר הבישול הוא 10 כזיתים.

אם בישל חלב באותו יום בכלי, כמה חלב צריך כדי שיהיה מותר בשתיה?

כה"ח ח: חו"ד סוף או' א'. ור"ל אם בשלו בה כזית בשר, ואח"כ בתוך מעלי"ע בשלו בה חלב, אין לומר

דבלעה כל הכזית וצריך סי נגד כל הכזית, אלא לפי חשבון. ... ועל דרך זה אתה דן ככל האיסורין, כגון קדרה שבשלו בה בשר עשרה דרה"ס, ותשעים דרה"ס מים וירקות, והקדרה עשרה דרה"ס נמצא כל עשרה דרה"ס בלעו דרה"ס א', ואם בשלו אח"כ בה חלב א"צ ס' כ"א נגד דרה"ס א', וכן אם תחבו כף שנתחב כאותו תבשיל בתבשיל של חלב, א"צ ס' כנגד כל הכף אלא לפי חשבון שבלע.

קדרה שאינה בת יומא

עבודה זרה עה: ת"ר: הלוקח כלי תשמיש מן העובדי כוכבים ... וכולן שנשתמש בהן עד שלא יטביל ושלא יגעיל ושלא ילבן, תני חדא אסור, ותניא אידך מותר! ל"ק: הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם אסור, הא כמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר. ולמאן דאמר נותן טעם לפגם מותר, גיעולי עובדי כוכבים דאסור רחמנא היכי משכחת לה? אמר רב חייא בריה דרב הונא: לא אסרה תורה אלא קדירה בת יומא, דלאו נותן טעם לפגם הוא. מכאן ואילך לישתרי! גזירה קדירה שאינה בת יומא משום קדירה בת יומא. ואידך? קדירה בת יומא נמי מפגם פגמה.

רש"י: גיעולי עובדי כוכבים דאסור רחמנא - במדין, דכתיב תעבירו באש וטהר דבעי הגעלה, היכי משכחת לה. בת יומא - שבישל בה עובד כוכבים היום, אבל בישל בה אתמול כבר הפיג בה טעמו בלינת לילה, ושוב

כשפולטו בתבשיל אחר אינו אלא לפגם. מכאן ואילך לישתרי - אף לכתחלה.

טור סימן צג: קדרה שבישל בה בשר לא יבשל בה חלב, ואם בישל בה בתוך מעת לעת אסור, אבל אם שהה מעת לעת קודם שבישל בה ה"ל נטלי"פ ומותר.

ב"י: ומ"ש רבינו דאם בשל בה בתוך מעת לעת אסור. כך היא מסקנת **הרא"ש** ז"ל שם (סי' לו), **דכל תוך מעת לעת מיקריא בת יומא**, ויתבאר בסימן ק"ג בס"ד.

ז"צ יג: אם בשלו בשר בקדרה חולבת שאינה בה יומא, ובעוד התבשיל על האש נזכר שהקדרה חולבת, צריך לסלק תכף הקדרה מעל האש, ולא יניחנה אפי' להצטנן בקדרה של חלב משום דהוי לכתחלה. הרי קול אליהו סי' יוד ער"ה אות ו שכ"כ או"ה כלל לה דין ג.

מה מותר לבשל בקדרה אח"כ

וה"ר פרץ כתב אפילו אינה בת יומא ובשל בה חלב אסור אח"כ לבשל בה וכו'. כ"כ בהגהות סמ"ק (סי' ריג) וכתבוהו **הגהות מיימוניות** בפ"ט מהלכות מאכלות אסורות (הי"ג), וכן כתב **רבינו ירוחם** בשם הגאונים, וכן כתב **הריב"ש** בתשובה (סימן ככ"ו), וסיים בה אבל ירקות ומיני קטניות מותר לבשל בה, ונתן טעם לדבר בשם סמ"ק.

שו"ת הריב"ש סימן קכו: עוד שאלת קדרה חולבת שאינה בת יומא שבשלו בה בשר בשוגג ואחר הדחה גמורה, אם יש לאסור אפי' בדיעבד.

תשובה אם אתה שואל על הבשר והתבשיל שבשלו בקדרה דבר ברור שהוא מותר, שכיון שלא היתה הקדרה בת יומא והודחה שלא היה דבר בעין נותן טעם לפגם הוא וקי"ל דמותר בדיעבד. ואם אתה שואל על הקדרה מה דינה, הנה כיון שהיא בלועה מחלב אסור לבשל בה בשר לכתחלה אף על פי שאינה בת יומא, שאין נטלי"פ מותר לכתחלה אלא בדיעבד. וכן אסור לבשל בה חלב כיון שבשלו בה עתה בשר, לפי שבלע בשר יתן טעם בחלב. ואפי' אם לא תהיה בת יומא ולא תאסור אותו בדיעבד, מכ"מ לכתחלה אסור לבשל בה גזירה שמא יבשל בבת יומא. **אבל ירקות או מיני קטניות מותר לבשל בה** אפי' לכתחלה, ואין לאסור זה מפני שהקדרה בלועה מחלב ובשר והוי הבלע אסור וראוי לאסור לכתחלה גזרה שמא יבשל בבת יומא, לפי שכיון שהקדרה שבשלו בה הבשר היה החלב הבלוע בקדרה פגום שלא היתה בת יומא, לא נעשת הקדרה בלועה מאסור בשר בחלב, אלא שהיא בלועה מחלב לבד ולזה אסור לבשל בה בשר לכתחלה, וכן מבשר לבד ולזה אסור לבשל בה חלב לכתחלה, אבל דברים שאינן לא בשר ולא חלב מותר לבשל בה אפי' לכתחלה. וזה מבואר בספר עמודי גולה.

סימן צג סעיף א: ... אבל הקדירה אסור לבשל בה לא בשר ולא חלב. הגה: אבל שאר דברים, מותר ...

ביאור הגר"א ד: אבל הקדירה כו'. לא מיבעיא בשר, דבלוע מחלב, אלא אפילו חלב אף דבליעת הבשר עבר כבר מעלי"ע מ"מ לכתחלה אסור, כמ"ש בסוף ע"ז.

פרי חדש ד: שאר דברים. כגון ירקות ומיני קטניות, מותר לבשל בה אפילו לכתחילה ואף בתוך מעת לעת מבישול חלב זה, שהרי לתוך תבשיל זה אין כאן אלא פליטת חלב מושבחת משום דהויא בתוך מעת לעת, מה שאין כן פליטת הבשר שפולטת דהויא פגומה לפי שהיא אחר מעת לעת, ואין כאן איסור בשר בחלב. אבל קדרה של בשר שבשלו בה חלב בתוך מעת לעת, כיון שיש בבלע איסור בשר בחלב, אפילו אחר שהייה מעת לעת דהשתא השני טעמים פגומים, אף על פי כן גרע מדין זה שכתבתי שהאחד פגום והאחד מושבח, ואסור לבשל בה אפילו ירקות, משום שפולטת איסור פגום שהיה מושבח מעיקרו בתחלת בליעתו בקדרה וגזרינן שאינו בן יומו אטו בן יומו, אבל בדין שכתבתי לא היה בקדרה זו מעולם איסור בשר בחלב אלא היא בלועה מבשר ולחודיה קאי, וכן היא בלועה מחלב ולחודיה קאי, ולפיכך אסור לבשל בה בשר או חלב, אבל שאר דברים מותר כמבואר בתשובות הריב"ש בסימן קכ"ו, וכך אני מורה ובא. ומיהו הני מילי בקדרה של מתכת, אבל קדרה של חרס אפילו להשתמש בה בצונן אסיר מעיקר הדין, וכמו שכתבתי בארוכה בסימן צ"א ס"ק ג' ע"ש ...

ש"ך ג: אבל הקדרה אסורה לבשל בה לא בשר ולא חלב. לפי שהיא בלועה משניהם, הלכך אסור לבשל בה בשר לכתחלה אפילו אחר מעלי"ע מבישול זה, כמו שאסור לבשל חלב לכתחלה בקדרה של בשר אחר מעלי"ע. מיהו אם בישל בה בשר תוך מעלי"ע לבישול בה חלב, פשיטא דהתבשיל אסור, אבל אם בישל בה חלב פשיטא דמותר בדיעבד. אבל שאר דברים שאינן לא של בשר ולא של חלב, כגון ירקות ודגים וכה"ג מותר לבשל בה אפילו לכתחלה. ולקמן סי' צ"ד ס"ה כתב הרב דנוהגין לאסור הכלי שאינו בן יומו אפילו לשאר דברים אפי' בשנתחב בו רק כף בן יומו, אם כן כ"ש כאן דנתבשל בו בשר ממש, וצ"ל דכאן סתם הדברים לענין דינא ועמ"ש שם בסי' צ"ד.

חוות דעת חידושים ג: שאר דברים. זהו מדינא, אבל לפי המנהג שכתב רמ"א בסימן צ"ד שנוהגין לאסור הכלי שאינו בן יומו, מכל שכן דאסור בכאן אפילו לבשל בו שאר דברים, ש"ך (ג).

כה"ח טז: הגה. ... וצ"ל דכאן סתם הדברים לענין דינא. ור"ל דשם כתב מצד מנהג שנהגו האשכנזים להחמיר, וכאן לענין דינא. לא דקאי אדברי הש"ע שכתב אבל הקדרה אסורה לבשל בה בשר, ולא חלב משמע אבל שאר דברים מותר. ולכן הספרדים שלא נהגו חומרא זו מותר לבשל בה שאר דברים כפסק הש"ע, וכדברי רמ"א דלפום דינא מותר. ונראה דה"ד דרך עראי ולא בקבע, דחיישינן דילמא משהי לה ואתי לידי תקלה לבשל בה בשר או חלב קודם הגעלה. ונראה דהיינו הטעם להנוהגין להחמיר, דחיישי דאי שרית לה לשאר דברים משהי לה בלא הגעלה ואתו לידי תקלה.

קדרה של חרס

שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תריז (אלף מג): שאלת ממני אודיעך דעתי בהא דאמרינן נותן טעם לפגם מותר בדיעבד, אי איירי דוקא בתבשיל אבל בקדרה וקערה לא, או דילמא הכל הוי כדיעבד. תשובה: דוקא בתבשיל שנתבשל הוי כדיעבד ומותר, אבל בקדרה וקערה אסור לבשל בה לכתחלה, דנותן טעם לפגם לכתחלה אסור. וא"ת הא תינח בקדרה וקערה וכף דאית להו תקנה ע"י הגעלה, אבל **קדרה וקערה של חרס** דלית להו תקנה אלא בשבירה כדיעבד דמי, ומה לי כדיעבד דתבשיל ומה לי כדיעבד דקדרה של חרס, ומיהו כל היכא דאפשר לאהדרוניי בכבשונות כלכתחלה דמי, אבל היכא דלא אפשר וצריך למיתברנהו ליהוי כדיעבד. וי"ל כיון שאתה מתיר לבשל בה הוי כלכתחלה ונותן טעם לפגם אסור לכתחלה, כי לא מפני תקנת הקדרה נתיר נ"ט לפגם לכתחלה. וכ"כ הר"ן ז"ל בהלכות פסחים פ' כל שעה ... ומסתברא לי דאסור להשהותן להשתמש בהם ביבש או בצונן, דלמא אתי בהו לידי תקלה. ומותר למוכרן לעכו"ם שאין ישראל לוקחים כלי חרס ישנים מן עכו"ם, וזה פשוט. ואם בישל בה בדיעבד התבשיל מותר דנ"ט לפגם הוא. אבל הקדרה לעולם אסורה אפילו יבשל בה כמה פעמים ...

וכ"פ הכה"ח (יג – יד) **והזב"צ** (ט).

כה"ח טו: וכלי חרס שיש בו הפ"מ מותר לבשל בו לכתחלה אחר שהייה מעלי"ע משום דהוי כדיעבד. שו"ת דבר שמואל ס"י ש"יא. נחלת יעקב ס"י מ"ב. מנ"י על התו"ח כלל פ"ה או' ס"ד, וכתב וכן דעת מהר"ל ו' חביב ס"י קכ"א. ער"ה סוף או' ע'. מיהו **השפ"ד או' ג' כתב דגם בהפ"מ אין להתיר**, רק באם בלע איסור דרבנן יש לצדד בהפ"מ. ואם יש עוד צדדין להקל אפשר להתיר בהפסד מרובה אף באיסור דאוי, חכ"א כלל נ"ה או' ז'. **ונראה כיון דיש פלוגתא בזה יש להכשירו ע"י הגעלה ג"פ**, וכמ"ש לקמן ססי קי"ג גבי בשולי עכו"ם יעו"ש, ואז אפי' בבלע איסור דאוי שרי בהפ"מ.

הליכות עולם ח"ז עמ' עא: כלי חרס או פורצליין של בשר שבישל בהם חלב, ונאסרו, ויש שם הפסד מרובה, יש להגעילם ג' פעמים לאחר שישהה אותם מעת לעת, ויחזרו להיתרם.

שם כיסוי על הקדרה

כיסוי שאינו בן יומו

דרכי משה ב: בהגהות **שערי דורא** (ס"י לה) כיסוי מקדרה של בשר ושמוהו על קדרה של חלב, אסור הכל ואין שייך נותן טעם לפגם שהרתיחה עולה ונוגעת בכיסוי, תדיר ונעשית בת יומא העתק מקובץ עכ"ל. ואני ראיתי כל רבותי נוהגין כהגה"ה זו, וכן המנהג פשוט במדינתנו **שאינ פוסקין נותן טעם לפגם בכיסוי**. ואני אומר כי דבר זה גורם הפסד ממון ישראל, כי הוא דבר רגיל ושכיח **והוא חומרא בלא טעם** ... ותו דלא נמצא מקום לחומרא זו לא בגמרא ולא בשום פוסק ... ולכך אומר אני דהמיקל לא הפסיד והמחמיר בשלו תע"ב, אבל אין להחמיר בשל אחרים כלל. וכל זה אני אומר במקום שאין מנהג אבל

במקום שנהגו להחמיר אין לשנות, אבל אם יש צד בעולם להקל עם הטעם של נותן טעם לפגם, אני מקיל בו, כי אף שנהגו בחומרא גדולה הזאת הבו דלא לוסיף עלה, ואי איישר חילי אבטל המנהג כי מנהג טעות הוא ואין לו טעם לסמוך עליו, כן נ"ל.

סימן צג סעיף א: ... הגה: ... ויש מחמירים בכיסוי, לומר דאעפ"י שאינו בן יומו דינו כאלו היה בן יומו, וכן נוהגין בקצת מקומות. וכן אני נוהג מפני המנהג, והוא חומרא בלא טעם. ומכל מקום במקום שיש שום צד להתיר בלאו הכי, או שהוא לצורך שבת או הפסד, יש להתיר אם אין הכיסוי בן יומו, כמו בקדירה עצמה...

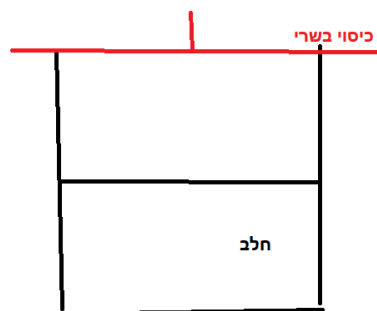
ש"ך ד: והוא חומרא בלא טעם. ... ומ"מ ודאי דאין להחמיר כ"כ בכיסוי, וכמ"ש הרב וכ"פ בספר אפי רברבי דבשעת הדחק או שיש עוד שום צד להתיר או בכסוי רחב או נקוב למעלי נראה להקל ע"כ ... וגם העט"ז קרא תגר על חומרא זו. וכ"כ הפר"ח ה.

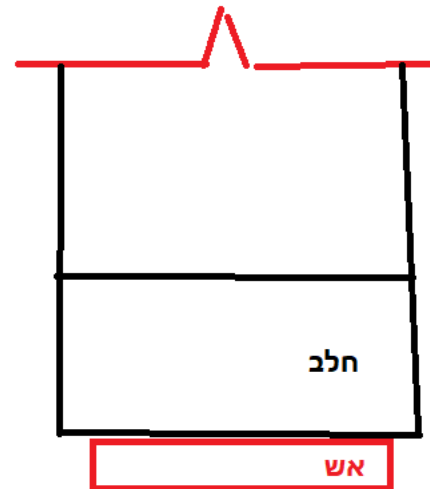
כה"ח כ: בהגה. וכן נוהגין בקצת מקומות וכו'. משמע אבל לא בכל המקומות, וגם משמע דוקא במקומות אשכנז ולא במקומות ספרד או במדינות אחרות.

מהרש"ל: מסביר הגהות שערי דורא שהכיסוי עם שפיץ ששם מסתבר ממשות של איסור. אבל בכיסוי שטוח אין להחמיר.

הגהות שערי בינה בשם בית דוד מסלוניקי: בזמנם היה כיסוי אחד לכמה סירים. ולכן השתמשו באותו כיסוי כמה פעמים ביום כך שלא שייך אינו בן יומו.

אם לקחו כיסוי רותח מקדירה של בשר ונתנו אותו על קדירה של חלב

כיסוי קצר שאינו ב"י

לענין הלכה בדין כיסוי שאב"י:

- א. כיסוי רחב שאינו ב"י - אינו אוסר את התבשיל.
- ב. כיסוי קצר - למרן השו"ע בדקינון אם יש בעין בעי ששים נגדו ואם לאו שרי. לט"ז בעי ששים נגד כל מקום הקצר, לש"ך בעי ששים נגד כל הכיסוי. פסקו החו"ד וערוה"ש כהט"ז להקל, ואילו החכמ"א פסק להחמיר כהש"ך, ומ"מ בהצטרף עוד קולא או הפסד וערב שבת שרי לגמרי כדכתב הרמ"א (ובדליכא בעין).
- ג. הניח כיסוי חלבי ב"י ע"ג קדירה בשרית:
 - (א) אם הקדירה רותחת ומעלה זיעה בעינן בתבשיל ששים נגד הכיסוי, ובדליכא ששים נאסר הכל, והכיסוי לעולם אסור וטעון הגעלה.
 - (ב) אם אין תבשיל בקדירה אף שהכיסוי והקדירה חמים מ"מ כיון שליכא זיעה הו"ל כשתי קדרות הנוגעות זו בזו שאין אוסרות זו את זו בלא רוטב.
 - (ג) אם הקדירה צוננת והכיסוי רותח, במקרה שהכיסוי יבש הכל מותר וכנ"ל

מדאין רוטב. אך אם יש בכיסוי לחלוחית דין התבשיל דטעון קליפה כדין עירווי חם ע"ג צונן. ודין הקדירה עצמה, להרמ"א שריא דלא דמי לעירווי האוסר כ"ק אפי' בנפסק או עכ"פ גרידה, דשאני הכא שפוסק כוח חמימותה של הטיפה הנוטפת ע"ג כלי. לא אסרו עירווי חם שנפסק ע"ג כלים אלא כשהיה עירווי בכמות. מקור דברי הרמ"א הוא מהאור"ה, אבל הגהת ש"ד פליג עליה וס"ל שנאסרת הקדירה גם מכוח טיפה חמה שנוטפת עליו הו"ד בב"י סי' צ"ב ולא השיגו, וכן פסקו הש"ך הפר"ח והברכ"י. ועיין חכמ"א דכתב להקל בזה במקום הפמ"ר.

4 מקרים:

- א. **כיסוי חם וקדרה חמה ללא מאכל לא בסיר הבשרי ולא בחלבי:** הכל מותר כי אין מעבר טעמים מכלי לכלי ללא נוזלים.
- ב. **כיסוי חם שבא מסיר עם בשר והזיע על קדירה שיש בה חלב חם:** הכיסוי והקדרה אסורים וגם המאכל נאסר אם אין 60 נגד הכיסוי.
- ג. **קדירה חמה וכיסוי קר:** תתאה גבר אם הזיע תחת הכיסוי שניהם אסורים והמאכל כנ"ל.
- ד. **קדירה קרה וכיסוי חם:** או"ה הכל מותר כי הטיפות מתקררות מהר ואף שנופלות במאכל בטלות ב 60. הגהות ש"ד כעירווי מכ"ר אוסר הקדירה והמאכל כ"ק. הרמ"א פשרה סיר מותר והמאכל כ"ק. הש"ך חולק על הרמ"א ואוסר הקדרה כ"ק אם יש לחלוחית בכיסוי.

סימן צג סעיף א: ... הגה: ... ואם לקחו כיסוי רותח מקדירה של בשר ונתנו אותו על קדירה של חלב, אם שניהם חמים, שניהם אסורים אם יש מאכל בקדירה של בשר וחלב. ואם הכיסוי צונן והקדירה חמה, נמי שניהם אסורים אם התחיל להזיע תחת הכיסוי, דתתאה גבר (או"ה). ואם הכיסוי חם, והקדירה צוננת, הכל שרי (שם), רק המאכל צריך קליפה, (לדעת הגהות ש"ד ולא כאו"ה שם), אם אפשר לקלפו, ואם לאו, הכל שרי. ואם לא היה מאכל בקדירה, הכל שרי, דהוי כשתי קדרות שנגעו זו בזו. (ד"ע לסברת הארוך).

פ"ח ו: אם שניהם חמים. פירוש שהיד סולדת בהם, שניהם אסורים הכסוי והקדרה, משום שסתם כסוי רותח יש בו לחלוחית ונבלע בקדרה ואוסרתה, והכסוי נאסר ג"כ משום דמסתמא כיון ששניהם חמים ויש מאכל בקדרה עולה הבל מן המאכל לכסוי ואוסרו, והיינו שהצריך להיות מאכל בשתי הקדרות. וכ"פ הכה"ח כד.

פ"ח ז: ואם הכיסוי צונן. אפילו תימא דמיירי ביש בו לחלוחית, מצריך התחיל להזיע מפני איסור הכסוי, ואף בכסוי יבש שאין בו לחלוחית שניהם אסורים. וכ"פ הכה"ח כו.

ש"ך ה: אם התחיל להזיע. ונראה שצריך שתהא היד סולדת בזיע, וכדלעיל ס"י צ"ב ס"ח בהג"ה. וכ"פ הפ"ח ח.

ש"ך ו: ואם הכיסוי חם והקדרה צוננת הכל שרי כו' ... **וצ"ע במה שמתיר גם הקדרה,** ומדברי מהר"מ שהביא בד"מ ס"י ק"ה שכי' דלא אמרינן עירווי ככלי ראשון אלא כשנפל בקלוח, אבל בטיפה שנפלה על הקתא סגי בגרידה ועל הלהב בנעיצה עכ"ל, אין ראוי כלל דגרידה ונעיצה הוי כקליפה, וכ"כ באו"ה גופי' כלל נ"ח ד"ח אדברי מהר"מ אלו דהיכא שהסכין צריך נעיצה המאכל צריך קליפה עכ"ל, ועוד דהכא עדיף מטיפה רותחת שנפלה על הכלי, דהכיסוי גופה עם הלחלוחית חם נגע בקדרה, ועוד דבסי' ק"ה ד' הבאתי הרבה פוסקים דס"ל דכלי חרס בולע אפי' בכלי שני, וכ"ש עירווי שנפסק הקלוח שמבליע עיין שם. **מיהו כל זה כשיש לחלוחית בכסוי,** אבל יבש' פשיטא דלכ"ע הכל שרי, וכן דעת מהרש"ל פכ"ה ס"י מ"ו. מיהו מן הסתם אמרינן שיש בה לחלוחית, כן כתב בד"מ וכן משמע מדבריו בהג"ה כאן.

כה"ח כט : ... והפר"ת או' ג' כתב דדוקא בקדרה יש להחמיר, אבל בכסוי יש להקל. והחכ"א כלל נ"יה או' ה' כתב דגם בקדרה יש להקל בהפ"מ, ור"ל דאם בשלו בה קודם מעל"ע בלא הגעלה ויש הפ"מ יש להקל.

פר"ח י : המאכל צריך קליפה כו'. אבל בדין שניהם חמים וכן כשהכיסוי צונן והקדירה חמה, אף המאכל אסור אם אין ששים נגד הכיסוי. וכ"פ הז"צ טז.